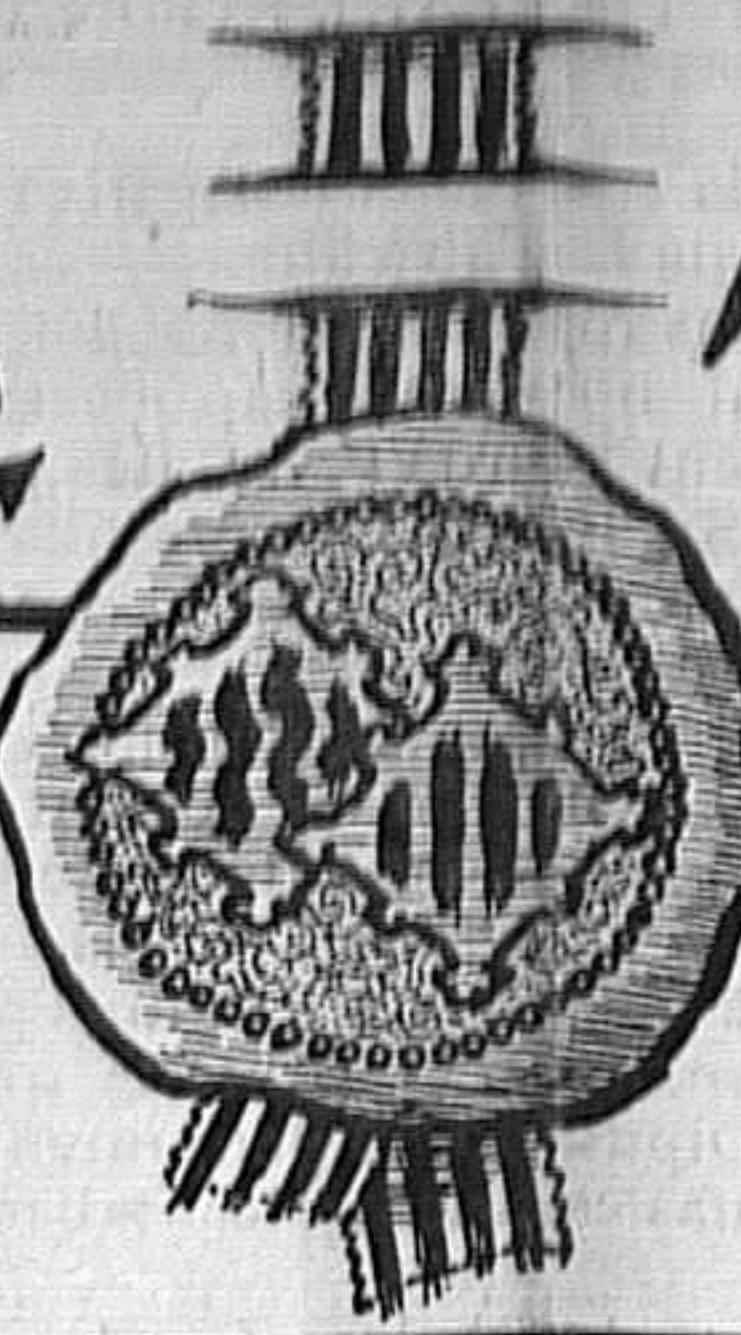

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.—Núm. 122.—Diumenge 7 de Novembre de 1902.

Desembre

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civilsino tot quant se refereixi á la organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància's plets y casus: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Bona tasca

La valenta y dignissima defensa de Catalunya feta al Congrés pels diputats catalanistas senyors Domenech y Rusiñol, ab motiu del decret del comte de Romanones, ha causat bona sensació pot dirse qu'en tota Espanya. Llurs parlaments enèrgichs, senzills, ràhonals, contundents, expressió acabada del modo de sentir y del caràcter de la terra catalana, han portat a l'ànim de tota persona imparcial y sensata, lo convenciment de que no és lo capricho ni un mal ètico egoisme lo que mou a Catalunya en sa patriòtica campanya, sinó'l dret, la raó y la justicia, vexadas y escarnidas mil voltas durant quatre-cents anys, pels desatentats governs de l'Estat espanyol.

Accents de virilitat may conegeuts, veritats nütas y sens fullaraca, citas històriques que aplanan, lo sentit de la realitat regnant y imposantse, deixaren atuix als enemics de Catalunya, que no saberen comò destruir l'efecte produït per la paraula serena y l'argumentació robusta de's nobles defensors de nostra llengua nacional. Y es qu'el Congrés espanyol deixá per un moment d'èsser lo palau de la mentida, lo fastigós safreig ahont los nostres politichs llueren los falsos oropells de sa oratoria barata, pera convertir-se en resò sincer de las queixas y de l'indignació d'un poble a qui té injustament sota'l jou del despotisme y a qui s'entrebanca ben sovint los passos pera privarlo de seguir lo camí de l'avens, de la civilitació y de la cultura.

Los representants de lo mort, de lo corcat, de lo podrit, d'aquest règim que se'n va sens deixar darrera sén altra despulla que un rastre afrentós d'odis y d'infamias; los representants de la política ccessarista que'ns ha fet perdre inmensos territoris y ha conduit l'Espanya a la pendent de la seva decadència, hagueren de callar y d'enmudir devant de l'accusació tremenda, més tremenda quan més certa, dels diputats catalanistas. Y no sols callaren, sinó que'ns vegueren obligats ben prompte a cercar una fugida per cert gens de corosa, pera amagar en las peripecias d'una crisis la vergonya de la seva derrota, que'ns anuncia ja l'enfonsament complet del sistema, de la política centralista, absorvent y despòtica.

S'han acabat ja aquells temps en que impunement se podian atacar los drets y la personalitat de Catalunya, sense que s'aixequés la protesta airada, sense qu'el nostre poble deixés sentir la seva veu y demanes y exigeix la reparació inmediata de l'agraví. Per sòrt de tots los catalans, per sòrt de la mateixa Espanya decadent, Catalunya's trova avuy en plena renaixensa, y no ha de consentir que se la tracti com a país conquerit, com no tolerarà tampoch que se l'insulti y se'n fassí bafa de lo que més estima. Per això de la mateixa manera que avuy fa caure governs, demà enderrocarà sistemes, enviant a la fossa comù del descrèdit y del desprecí, tot lo que atenti a la seva llibertat y a la seva forsa expansiva.

La tasca realisada al Congrés pels diputats catalanistas, ademàs del resultat que produuirà desseguida, oblidant la derogació d'un decret qu'és un insult intolerable pera la llengua catalana, donarà abundosos fruits però pervindre, ja qu'en ella se'n senyala la ruta que havém d'emprendre pera assolir los nostres ideals. Com en Domènech, creyem també que lo dèu fer Catalunya és treballar, es progressar, es instruirse, es reclamar sempre dels governs melius fòrsas, medis d'aumentar sos elements naturals, fins a posar son nivell material y intel·lectual a l'altura d'Espanya, pera imposar després son criteri

Per això sens cap mena de reserves, que considerariàm antipatriòticas y injustas, aplaudim als diputats catalanistas, quina enteresa admirèm, quina valència som los primers en regoneixe, quina actitud y quinas paraulas tant honran a n'ells com a la terra que'ls ha vist naixer. Y a l'aplaudirlos y a l'admirarlos, los encoratgem, encara que no ho necessitin, a seguir lluitant per Catalunya, segurs de que no ha de passar gaire temps pèra que's compleixi la seva profecia.

Representem y representa'l Catalanism, joventut, forsa, riquesa, avens, desitj de mellora, ansias de llibertat pels individuus y pels pobles, respecte a l'obra de la naturalesa, és a dir, vida sana, exuberant y robusta... Còm, donchs, no s'ha d'imposar a lo xorch, a lo artificial, a lo rutinari, a lo despòtic, a lo misèrable, a lo vell y a lo desacreditat que nos goberna, símbol de decadència y de mort?

UN ALTRE AGRAVI

A CATALUNYA

«No cabe desconocer la bona perturbación que puede producir en los espíritus todo aquello que se refiere al conocimiento del lenguaje que es como la piel dentro de la cual viven y funcionan músculos y huesos, nervios y venas, corazón y pulmones, voluntad e inteligencia, todo el cuerpo y también todo el alma de un pueblo.» (Real decret 21 Noviembre 1902).

Lo Real decret del ministre d'Instrucció pública referent a l'ensenyança de la doctrina cristiana ab la llengua oficial de l'Estat, vé a ésser un nou insult contra Catalunya per un ministre, o mellor dit, per un govern que té'l deber y l'obligació de coneixer las necessitats dels pobles quina direcció li está confiada, de llegir conforme aqueixas necessitats, però may de decretar disposicions que rebaixin la dignitat d'un poble, insultantli y bescantantli lo més intím, lo més sagrat, lo qu'és volunt y intel·ligència, còs y ànima del mateix; lleys y decrets que un poble no pot ni deu acatar perquè tendeixen a la mort, y las nacions que han vist passar segleys y entrurar dinasties y estats impotents y artificials, no moren ni moriran may per medi d'un decret ministerial, y per gran que sigui la forsa que ampara al poder central.

Sortosament l'espectacle que ha donat Catalunya al vèures ferida la seva dignitat, ha sigut encoratjador. De tots los indrets de la nostra patria s'han sentit vèus de protesta, y'ls nostres representants a las Corts, salvant excepcions que honran, s'han fet eco de tals protestas, rebutjant ab indignació l'insult que s'ha fet a la nostra llengua, qu'és tan espanyola com la dels castellans, qu'és com ella y com totes las que'ns parlan al mon hermosa, rica y antiga, molt més antiga que la seva, y a l'igual que la castellana és també com la pell dins de la qual viuen y funcionan muscles y ossos, nervis y venas... lo còs y l'ànima del nostre poble.

No hi ha rès que mogui tant lo patriotisme d'un poble que té la desgracia de no gosar la llibertat que li pertoca, que las midas tiràniques y despotiques dels seus governants.

En Romanones ha volgut seguir la obra destructora dels grans enemics de Catalunya, y si la nostra llengua y l'ànima de la terra catalana no si-guressin immortals, bé pot dirse que ho lograria, perquè de mala voluntat no n'hi falta pas. Nos ha resultat lo ministre d'Instrucció pública un nou comte-duch d'Olivares, de memòria funesta per la nostra patria, per Espanya y per tots los que veuen en lo poder governatiu una delegació de Déu y del poble, però may un símbol de tirania. Com l'acanallat ministre de Felip IV, ha fet patent lo seu odi viu contra Catalunya, dictant disposi-

sions que fereixen la seva dignitat al prohibir que en lo nostre lenguatge ensenyin als nostres infants de dirigir sos prechs a son Creador, però lo mateix que'l comte-duch no logrará lo seu objecte d'aniquilar a Catalunya, perquè'l caràcter y l'ànima de un poble no's borran ni ab Reals decrets, ni lleys, ni maüsters, que per sobre de tot hi ha l'espiritu de rassa y'l Ser Suprem, qu'és qui enderroca dinasties, destrueix imperis y conserva viu l'espiritu patriòtic de las nacions que'n són dignas per las seves virtuds.

Podràns los governs centralistes imposarnos tributs immorals y injusts; podràn robarnos nostra joventut sacrificantla a las seves ambicions en guerres y revoltas, creadas y fomentadas ab los seus vics y despoticismes; poirán abandonarnos a una anarquia perpètua, creant una qüestió social que no deuria existir en lo país més democràtic d'Espanya; podràn empobrirnos, insultarnos, perseguirnos injustament; però may matar l'amor que sentim per la nostra patria y fer perdre'l nostre lenguatge qu'és lo signe més característich de la nacionalitat.

Havém dit més amunt qu'el Real decret sobre l'ensenyança de la doctrina cristiana resultarà intíll y será una de las tantas disposicions que's decretan però no's compleixen, y creyem que tota persona de mitjà sentit comò apreciarà com a bona aquesta teoria, defensada no solament per catalanistas més o menys radicals, sinó per tot Catalunya en pès y per l'inmensa majoria dels pobles que parlen idiomas diferents de l'oficial de l'Estat, del castellà. Pera ensenyantar la doctrina o qualsevol altra materia en castellà, és necessari abans que tot apendre aqueix idioma, perquè d'altra manera anirian los noys agarbellant en la memòria paraules quina significació no arribaran a comprender may, serian sers inconscients y no intel·ligencies en cultiu. Lo primer que s'ensenyà a las escolas de primeras lletras és de llegir en castellà, y després, molt posteriorment, vé l'ensenyança d'aqueix idioma. ¡Es això llògich y natural? No seria molt més pràctic començar la primera ensenyansa per la lectura y després gramàtica catalana, ensenyant totas las demés matèries en l'idioma matern? No és que'ls catalans rebòtjèn apendre la llengua castellana, necessària a Catalunya per las relacions que constantment sosténim ab las demés regions y nacionatitats espanyolas; nosaltres no rebutjèm rès que sigui il·lustració y progrés, lo que si volém és que's possueixi ab perfecció la llengua mare, que s'instrueixi a la joventut catalana pràcticament y racionalment, y aprenGUI la parla castellana, com una de tantas matèries d'ensenyança per un mètode modern, lo natural tant en boga avuy dia, però que may se la fassi servir de base per ensenyantar. No s'apendria per ventura la llengua castellana més promptament y ab més perfecció prenen per base la natural y materna, o ensenyada després d'aquesta ab lo mètode racional?

Anèuloshi ab llògicas als polítichs madrilens que no concebeixen altra idea que la de dominació, que no fan altra feyna que fer votar lleys y sancionar reals decrets sense tò ni sò, desconeixent las necessitats del país y'ls medis pera satisfacerlas. Déu los hi ha concedit una gran dosis de cinisme, d'orgull y d'odi, sota de la qual hi amagan la seva perversitat y ignorància, y a nosaltres una dosis immensa de paciencia pera sufrir los seus insults y besties. Ells coneixen a Catalunya per lo qu'en senten dir a un general que'ns afirma que durant la darrera guerra carlista parlavan en castellà fins en los pobles de la montanya, quan tot just lo devia entendre y parlar sense l'acierto lo señor rector y'l mestre d'escola; ells coneixen las necessitats per las mani-

festacions de polítics petits de cervell y d'ànima qu'amagan los seus delictes sota la capa del caciquisme polítich. Del demés no'n volen sapiguer rès; la qüestió és passar días cobrant la nomina, defendant la cessantia del no fer rès, y que las majorias, los seus gossos peters, los inconscients y despotiques, ofeguin ab llurs lladruchs las veus ènergiques dels representants de Catalunya; del demés ni se'n preocupan ni se'n preocuparán mai.

Juntèm-nos tots los bons catalans no tant sols pera protestar contra un decret tirànic, sinó pera fer que la nostra llengua nascuda a l'ombra del Pirineu, cantada per inmortals trovaires, escrita y parlada per reys y sabis abans que las demés llenguas d'Europa sortissen de llur bressol, pera fer qu'aquesta llengua sigui parlada desde Narbona a Murcia y respectada dins y fòra d'Espanya. Resém y parlem en català pera que visqui la nostra patria, ja que la llengua catalana són los muscles y'ls ossos, nervis y venas, cor y pulmons. voluntat y intel·ligència, tot lo còs y l'ànima de Catalunya.

Juntèm-nos tots los catalans, que'ls enemics no poden rès contra nosaltres, perquè las nacions son inmortals. Han passat los comtes d'Olivares, los Felip V, y anirán passant los Sagastas y'ls Silvelas, los conservadors y'ls pseudo-liberals; passarán las monarquies y repúblicas, caurán las dinasties, se transformarà l'Estat; però Catalunya sempre viurà; las nacions y las rassas són obra de Déu, los Estats ho són del capricho humà.

JORDI DE MONTNEGRE.

No som exaltats

Són tan orgullosos y dominadors d'espiritu los castellans, que fins los qui ab més bons ulls miran l'actual Renaixement del nostre poble, no poden sustraures de l'espiritu de la seva rassa, sempre absorvent.

Acabèm de llegir las planas d'una revista de lo més sensat que s'escriu a Madrid y que diferents cops ha parlat de la qüestió catalana a voltas ab relatiu acert, y a l'ocuparse del decret del comte de Romanones prohibint l'ensenyança del Catecisme en català, s'expressa d'un modo en lo qual s'hi veu ben bé l'espiritu d'aquella gent que, per bona fe que gastin, a la fi són castellans y, de consegüent, avassalladors, lo qual los fa oblidar l'història y la personalitat de las altres regions espanyolas; nosaltres no rebutjèm rès que sigui il·lustració y progrés, lo que si volém és que's possueixi ab perfecció la llengua mare, que s'instrueixi a la joventut catalana pràcticament y racionalment, y aprenGUI la parla castellana, com una de tantas matèries d'ensenyança per un mètode modern, lo natural tant en boga avuy dia, però que may se la fassi servir de base per ensenyantar. No s'apendria per ventura la llengua castellana més promptament y ab més perfecció prenen per base la natural y materna, o ensenyada després d'aquesta ab lo mètode racional?

Diu, donchs, La Lectura Dominical, qu'aquest és lo nom de la revista que'hem aludit, que'ls regionalistes exagerats (sic) tendeixen a presentar las comarcas catalanes com esclaves de Castella, subjectas al jou castellà, això és, com una especie d'Irlanda conquistada per Inglaterra, o de Polonia repartida entre Russia y Alemania. Y això, afirma, es completalement oposat a la veritat, però disposicions com la donada ara pel comitè poden donar a aquesta ficció, funesta y antipatriòtica, apariencias de realitat. Y segueix àdhuc dient a continuació: La tiranía de Russia y d'Alemania a Polonia en rès se manifesta més insufrible pera'l polachs, com en l'empenyó de desterrat de las escolas son idioma nacional; los mestres tenen d'ensenyar y'ls deixables d'aprendre en rus o en alemany, segons l'Estat a que pertanyan, baix las més punyentes penas. ¡Quants disgustos, quants inicis persecucions, quants injustícies se cometan a Polonia a aqueix propòsit!

Donchs bé; ara qu'ens digui La Lectura Dominical si's regionalistes podèm comparar la nostra Catalunya ab Polonia, sent això que tot

lo que relata d'aquella desgraciada nació en quant es vexassada de Russia y Alemania pot aplicar-se exactíssimamente a la nostra en quant ho és Castella. Y sinó als fets.

Catalunya és esquarterada y repartida entre dos grans Estats en la tristemente célebre Pau dels Pirineus, passant al domini de França tot lo Rosselló, Conflent, Vallespir y part de la Cerdanya, comarcas tan catalanes com qualsevol altra. L'Estat francès, jacobi per excelència, ha corsecat y ofegat l'espiritu catalanesch d'aquellas comarcas, subjugantlas y uniformantlas sots lo pès d'una mateixa constitució d'Estat, que las ha fetas víctimas y las ha matadas sas llibertats sagradas. Y l'Estat espanyol, qu'en tot lo dolent ha sapigut imitar al francès, ha fet la mateixa y pitjor tasca ab las comarcas de la Catalunya espanyola, bon tròs més aclaparadas, perquè allí sisquera tinen una bona administració, que las de la francesa.

Y després d'haver perdut Catalunya sa independència com a poble lluire y més tard sa autonomia política y fins administrativa mercés a la absorció del poble castellà, que ha venit unit ab nosaltres en l'unió aragonesa-castellana, juntó merament personal, en la persona dels respectius reys, va faltar als mítius pactes y'ns va tractar com si fossim poble conquestat, igual que Polònia per part de Russia y d'Alemania, hem arribat, també, lo mateix qu'aquella: a no poguer ensenyar als nostres fills en la nostra propia llengua. En això estem al mateix punt de lo que passa a Polònia. Aquí, com allà, los mestres han d'ensenyar en una llengua estrangera, que no és pas la dels qui ab sos quartos sostenen las escolas hont han de durhi sos fills, los quals han de rebre una ensenyansa conforme la voluntat dels dominadors. Los mestres catalans han d'ensenyar als noys en català o en francès, segons l'Estat a que pertanyen; com los polachs ho han de fer en rus o bé en alemany, segons l'Estat respectiu.

Veu, donchs, La Lectura Dominical, com los regionalistes no som gens exaltats al comparar la nostra Catalunya ab Polònia. y com aquesta comparació no és una ficció sinó una pura realitat?

Si Polònia té son llenguatge desterrat de las escolas, Catalunya fa més de setanta sis anys qu'està en lo mateix cas; sa llengua nacional no tan sols és treta de las escolas, sinó també dels tribunals de justicia y fins de la ploma del notari pera exposar la nostra darrera voluntat. Y ara ab motiu d'aquesta darrera disposició del Ministre castellà, fins li és vedat manifestar las creences y alsar las pregàries a Déu en sa propia llengua. ¿Se vol més imposició y despoticisme?

Y encara diu més La Lectura Dominical, qu'aquest és lo nom de la revista que'hem aludit, que'ls regionalistes exagerats (sic) tendeixen a presentar las comarcas catalanes com esclaves de Castella, subjectas al jou castellà, això és, com una especie d'Irlanda conquistada per Inglaterra, o de Polònia repartida entre Russia y Alemania. Y això, afirma, es completalement oposat a la veritat, però disposicions com la donada ara pel comitè podrà dir qu'estem sota'l jou de Castella com Polònia ho està del de Russia y d'Alemania, y qu'és natural que nosaltres hi estem perquè som una nació esclava, una nació que gemega baix la servitud estrangera, etc....

No comprenem que'ls senyors de La Lectura Dominical tractan de dialecte a la nostra més bella parla, perquè han de saber, y sinó ho saben no'ls hi fa cap favor, que tant lo català, com lo gallego y com lo vascongat, són verdaders idiomas y molt més antichs tots ells que'ls castellans. La tal afirmació sols s'esplica perquè los qui la fan són gent del Centre, los imposadors y avassalladors castellans, donchs més avall, en las mateixas planes, afirman que'l seu idioma és lo que representa oficial y socialment (sic) la causa de l'unitat nacional.

Y rès, això és la qüestió de sem-

ORNAMENTS D'IGLESIA

J. CABALLÉ Y GOYENECHE
TARRAGONA

Teléfono, 36

Teléfono, 42

ANTIGUA FÁBRICA
de SEDERIAS Y TALLER
de BRODATS
DE
Fills de Miquel Rusí
BARCELONA

Artística para Salones

en Bronzo

Bronzo-Or

Plata Santamaría

de la casa

A. y A. Santamaría
BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

pre: lo poble castellà governant y imposant son criteri y sa manera d'és-ser a las demás nacionalitats espanyolas, y aquestas acostantse y sublevante-se a voltas a las arbitrarias imposicio-nes d'aquell. Veusquí, donchs, lo nostre problema.

Qu'í resoldrà? Lo catalanisme, que, com ha dit en lo Parlament en Domènec y Montaner, influirà en lo nou modo de ser de l'Estat espanyol en lo qual ha de prevaleixer la política catalana, sempre expansiva. En aquesta tasca entrebançàrem conti-nuament ab l'esperit orgullós, domi-nador y absorbent de la rassa caste-liana que veurà en las nostres aspi-ra-cions un exaltament antipatriòtic o bé un separatisme, com ja están veient ara; mes no'n fem cás; pen-sém que peral's pobles morts ja no hi ha defensa possible: han de caure a l'accio verge y vigorosa dels vius, com és lo poble català, lo més treba-lidor, lo més intelectual y'l més pa-triotic de la Península.

Comprèn, donchs, ara *La Lectura Dominical* com los regionalistas a l'aixecar nostres planyas y concretar las nostres aspiracions, no som víctimas d'una ficció o bé d'un exagera-miento, sinó d'una veritat que'n compta a cada pas la nostra historia patria?

A la nostra Catedral

Diumenge prop passat, lo nostre volgut amich Dr. Antoni Balcells, magistrat d'aquesta Sèu, feu un no-table y ben pensat sermó, protestant del decret del comte de Romanones que prohibeix l'ensenyança del Cate-cisme en la nostra propia llengua.

Ab frase expressiva y convincent, qu'és la característica de sus predica-cions, va demostrar que'l mentat decret és ilegal pel fet d'oposarse a lo prescrit per l'Iglesia en sos Concilis, especialment en lo de Trento, que mana que l'ensenyança de la Doctri-na cristiana se fassi en la llengua vulgar; y que també s'oposa a la mateixa Constitució de l'Estat, per ésser lleys d'aquest las prescripcions d'aquell Concili, com aixís ho van regoneixer y ho han regonegut sem-pre'l reys de la nostra Monarquia.

Va estar encertadíssim, lo Dr. Bal-cells, d'esplanar aquesta qüestió en tal sentit, ja que, estudiant ben b'el decret del Ministre d'Instrucció, és tal vegada'l dit argument lo més po-derós pera demostrar l'illegitatem y la gran contradicció d'aquell.

Y aixòns ho evidenciá exposant qu'un mestre d'escola, cumplint per una banda, com a bon catòlic, dèu seguir y cumplir los preceptes de la Iglesia, y aquesta, com s'ha dit, mana qu'ensenyi en català; y per altra, com a súbdit y dependent de l'Estat, està subjecte a las imposicions de aquest que l'obligan a ensenyar en castellà; ab tot lo qual hi ha una con-tradicció tan manifesta com irrecon-ciliable.

Després, també, de dir qu'era anti-natural per estar disconforme ab las reglas pedagògicas que prescriuen que tota ensenyansa s'ha de donar ab la llengua dels qui reben aquella, va exténders ab atinadas considera-cions, dirigidas als pares y padrins pera qu'ensenyan més que may la

Doctrina als seus fills y affillats, respec-tivament, donchs d'avuy endevant hi tenen obligació; del contrari si ho deixan a la mà del mestre, ab lo decret d'en Romanones, las generacions que'n esdevindrán, arrivarán a ignora-los més petits coneixements de la Religió, aixís com també d'encon-menarse a Déu.

Per últim, excitá a tothom a posar en joch sa acció pera protestar de aquest injust decret y fer qu'és de-rogi, donchs si avuy no ho logrem, va dir, al menys, demà, quan sia hora d'enviar al Parlament espanyol los nostres representants, fem que aquests, com a expressió de las nostres aspiracions, siguin enemichs y lluitin contra un decret tan ilegal, com també que treballin pera que no siguem, per altra part, objecte d'una gran injusticia: la del trasllat d'aquesta antiquissima Metropolitana.

Molt nos plau, ara, a nosaltres po-guer felicitar al Dr. Balcells per un sermó tan oportú, donchs creyem que la qüestió de l'ensenyança del Catecisme en català, és més religiosa que patriòtica, sobre tot tenir en consideració que'l comte de Romanones al donar una bofetada a la dignitat de Catalunya, n'ha donada una altra tant o més forta a la dignitat y als drets indiscutibles de l'Iglesia, ben concretats, en aquest assumptu, com hem dit, en lo Concili de Trento.

Tan debò que tots los clergues de la nostra terra, a mida de sus fòrsas, imitessin l'exemplar conducta del nostre digne Sr. Magistral, que aixís és com lo Sacerdoti català cumpleix ab la missió de defensar los drets de l'Iglesia, que Déu li ha confiada.

Lo de la fàbrica de Tabachs

Nostre bon amich lo Diputat catalanista D. Albert Rusiñol, vā demanar fá uns días en lo Congrés al Mi-nistre d'Hisenda, que influigués proa del Director de la Tabacalera perque una de las novas fàbricas que's pensa instalar ho fós a Tarragona.

Era d'agair l'interès d'en Rusiñol pera nostra ciutat, ab més motiu quan, com ara, espontàniament tam-bé en la qüestió de l'Arquebisbat, ell y sos companys de diputació senyors Domènec y Torres se posaren al costat de Tarragona y s'ofriren en un tot a l'Ajuntament.

L'acte del Sr. Rusiñol fóu justamente apreciat y agrat per tot Tarragona menys per cert elements caci-quistas que sempre han d'ensenyar l'orella quan de catalanistas se tracta.

Precisament a l'Ajuntament tingué de donarla la nota freda, com si vol-gués igualirse l'efecte produït per lo telegrama que a Rusiñol envia lo «Centro Industrial».

En la sessió del dimecres, nostre amich lo regidor Sr. Rossell, propo-sá que s'acordés un vot de gracies per Rusiñol, tota vegada que havia demostrat son interès pera nostra ciutat.

Sens volguerse recordar de rès s'ai-xecà'l regidor republicà senyor Cu-chi (R.), y digué que li constava que no pensava la Tabacalera montar cap fabricació més, y que Rusiñol havia demanat l'instalació de la fàbrica de tabachs per Tarragona quan ja la Di-

putació tenia contestació negativa de la Direcció de la Tabacalera.

Per sòrt las manifestacions del se-nyor Cuchi no feren cap efecte y l'Ajuntament acordà'l vot de gra-cias peral's Sr. Rusiñol y pera tots los demás senyors que s'hagin interessat en aquest assumptu.

Y al parlar d'aquesta qüestió li di-rèm al Sr. Cuchi que no obstant sos aires de suficientment enterat, de l'as-sumpto de la fàbrica de tabachs no'n sab pas rès. Tenim avuy motius pera dirli que malgrat la contesta que's donà a la Diputació, lo pensament de estableir dues fàbricas de tabachs, existeix.

No'n tracta de fàbricas com las que actualment funcionan, sinó de dues fàbricas montadas a la moderna, pera ferhi cigarrets ab màquina, y que, com se comprendrà, no poden ésser instaladas en poblacions ahont n'hi hagi de las altras.

Cada una de las dues fàbricas en projecte, donarà treball a doscents ope-raris y una d'elles se té pensat ins-talarla a Catalunya.

Era donchs llògica la petició d'en Rusiñol, que després de lo dit en lo Congrés, conferenció sobre aquest im-portant assumptu ab lo Mínistre de Hisenda Sr. Eguilior, rebent als pochs días la contesta de que quedava com-plerta la recomenació del diputat catalanista y que'l Consell de la Tabacalera se mostrava ben disposat a satisfer los desitjos de Tarragona.

Ja ho vèu, donchs, lo senyor Cu-chi y tots los que al sentir parlar de catalanisme perden l'oremus. Qu'en qüestions com la dels gegants se fas-sin los idem y's cregui haver conse-guit una victòria, està bé; mes quan se tracti de cosas serias, deixin apa-sionaments de banda y prestin son concurs a tot lo que sigui convenient, sens mirar si s'aplaudeix a un cata-lanista o no. ¡Qué més voldriam nos-altres qu'omplir las planas de Lo Camp d'elogis als caciquistas! Senyal que s'haurian convenuts de que anant contra la corrent corren perill d'ofegarse y haurian abandonat una política que, si fatal ha sigut al país, fatal los hi serà d'aquí en endevant a n'ells mateixos.

Cal, donchs, no dormirse en la qüestió de la fàbrica de tabachs, que si s'interessa tothom de bò de bò en la cosa, tal vegada's consegueixi. Que surtin totas aquellas influencias que nos portaren la *Liquidadora* y qu'ab un'obra bona borrin fins lo recort del desastre més gròs que's registra en l'història de l'Hisenda municipal.

Comentaris

Nos ab nos

Si tota l'activitat y enginy, que malgastan los caciquistas desorganizan l'administració del poble y fent favors als amichs en forma de sòus y gratificacions pagant la pubilla, las emplees en fer anar rectament los interessos de Tarragona, no hi ha dupte, que la ballaríam més grossa; però estan empenyats a no volquer anar per la dressera y ls pobres aquí cauen y allá s'aixecan, o, com diuen los castellans, *no dan pié con bola*.

Bé prou que'l hi diem un dia sí y un altre també que'l temps cambian y que avuy de l'hisenda municipal no se'n poden fer *mangas ni capirotes*, com en aquella felix època de fa-laguera recordació pera'l que's sacrificaven... mes ells no volen fer cas dels nostres consells malgrat l'aforsi-me del enemigo el consejo, que deuen coneixer de sobras, aymant com són de l'*habla de Cervantes*.

Però a què venen tants castellanas? preguntarán vostès. ¡Ah! Des-de que'n Romanones llensá a la *Gaceta* lo seu famós decret, sembla que m'hagin cambiat, y no puch escriu-er mitja dotzena de ratllas que no brolli alguna paraula en la llengua que portá la civilisació a Amèrica. Ademés, dirigintme als caciquistas, lo mellor és parlàslos a la barreja, en municipal, qu'és l'*idioma* que co-neixen més.

Donchs, com anavam dient, mal-grat lo pèssim efecte que produí a Tarragona la proposició dels caci-quistas, aquests, acostumats a fer la seva santa voluntat, se desentengu-en de tota consideració y presenta-ren un dictamen declarant que no hi havia motiu pera concedir gratifica-cions—dientme auments de sòu—a cap empleat, però que's podria re-compensar ab 300 pessetas, això de las pessetas dit de paraula pera vèu-ler si passava, a l'inspector d'Esnan-xe. Com la trama no podia ésser més burda, anà per terra gracies a l'enteresa d'en Virgili, a qui felici-tèm y de pas deplorém que políticamente vagi ab tan malas companyias, puig tots sabèm qu'és un bon xicot en tota l'extensió de la paraula.

Lo volguer fer surar contra yento

y marea, l'aument de sòu a l'inspec-tor d'Esnanxe, ha fet que tothom se pregunti: quin càrrec és aqueu? què inspeciona? de què serveix? No ho sabèm y'n agradaría molt que'l se-nyor Pallarès nos en fés dos quartos; pero's diu que l'única feyna que té és fer cada any lo puch de la contribu-bució de l'ensuix y altra altra cosa-seta, que tot plegat podria molt bé ferho qualsevol empleat de l'Ajunta-ment, estalvant las 1.700 pessetas del tal inspector. Vegi, donchs l'Ajunta-ment si ha arribat lo cas d'amortisar una plassa que tothom considera inútil.

Com més anem menys valèm

Algúns creuen que la derrota del ministeri liberal, fóu per sorpresa, aprofitant las oposicions l'oportunitat d'haverhi al Congrés pochs diputats adictes al govern; però nosaltres te-nim motius pera suposar que la derrota era valor entès entre en Sagasta y Silvela, pera cubrir las apariencias, arribant a una crisi parlamentaria.

Fá donchs bastant temps que covavan la crisi; però com no convenia que vingués per los incidents oco-reguts ab motiu del viatje regi, ni molt menys per la qüestió catalanista, la pobra marina s'ha carregat los neulers, y tal dia farà un any.

Caigué en Silvela, encara no fá dos anys, completament desprestigi; puja en Sagasta... y ja han visto lo que ha fet: desgracia, sobre desgracia; tornarà en Silvela... y d'aquí quatre días nostrebaràm pitjor que abans, y no passará un any que no se li hagi d'apuntalar lo ministeri.

Això devalla depressa, depressa... sense que's vegi poder humà que ho deturi. Aquella política relativament seria d'anys enrera, ha passat a l'història. Avuy no quedan més que mitjanias, aventurers y explotadors de la política; avuy tot se considera lícit si s'assoleix lo que's desitja. De progra-mas ni ideas, no las cerquin en iloch; tots y cada un dels nostres polítics lo mateix se decantan a la direta que a l'esquerra, perquè ni las ideas ni's programes rès significan devant de la menjadora.

Pera comprender lo qu'és la política a Madrid, no més cal fixar-se en lo que passa a províncies, y encara a Madrid és un xich pitjor, perquè allí hi n'han los més famolenchs llops de tota Espanya.

Lo núvol negre cada dia s'espessa-seix més y gayre bé desesperèm que en aquest pobre pais hi brillin may més los explendents raigs del sol de la llibertat y del progrés; la llopada de Madrid no deixarà del cadavre ni los ossos.

Déu hi fassí més que nosaltres.

CARITAT

Una Diputació model farà'l miraclo que deixa apuntat, inspirant-se ab l'esperit de justicia, equitat, abnegació y caritat que dèu haver de tenir tota persona honrada que admet un càrrec de confiança que un poble li concedeix per mitjà del sufragi; farà'l miraclo prescindint de la política, y no pensant per tant influir pera que siguin blancks o negres las majorias dels ajuntaments de la província, no pensant en que per ésser reelegits los candidats, han d'influir sempre a favor del cacich de més o menys forsa, y això seria molt segur perque aquells diputats en iloch de satisfer vanitats tontas a l'acceptar lo càrrec, acceptarán lo sacrifici, però per una vegada, desitjant acabar lo temps legal, per dedicar-se honradament als quefers de sa casa; per tant, resulta que farian lo miraclo comensant per deixar de fer tot lo que han fet les anteriors Diputacions.

Y després, ¿qué més farian? Ordenarien als seus empleats tècnichs la formació d'uns projectes de un bon hospital, ab lo corresponent manicom, d'un hospici grandiós, que resultés un palau pels pobres, vells y invàlids; un y altre, que fossin l'expressió de l'última paraula de la ciència, moderna y del més refinat esperit filantròpic; encarregant als tècnics que abans de tirar una ratlla per fer los plans, recorreguessin tot Espanya y fins l'estrange, com han fet poblacions d'Espanya més afortunades que la nostra, pera em-papar-se bé dels avosos en la matèria, pera poguer alsar dits edificis, corrègits y aumentats com los meillors que s'haguessin vist, com altres monuments destinats a glorificar y perpetuar los avosos de la ciència y de la filantropia tarragonina als principis del segle XX.

Suposant que dels projectes per la edificació, conservació y manteniment de dits edificis resultés un presupòsit de gastos d'un milió de pessetas, aquestas se podrían posar en lo

presupòsit provincial per aquest ob-jecte per espai de deu anys consecuti-ius, a rabó de vint mil duros cada any, ab la seguretat que qualsevol empresari, ab las condicions propias d'aquestes obras y de cobrar cada any una dècima part, construiria dits edi-cis en lo termini de dos anys.

Posant a més en lo presupòsit pro-vincial, 50 mil pessetas per estufas, autoclaves y altres aparells de desinfec-ció per aussíiliar, ja a la capital, ja a qualsevol poble que tingüés la dràma casi b'el problema sanitari de la província resolt.

Obligant després a tots los ajunta-ments de la província a cumplimentar las lleys sanitaries que'n regeixen, especialment la llei de 14 de Juny de l'any 1891 per medis quel-com més eficaclos que las anodinas circulacions dels senyors Gobernadores civils, que no serveixen sinó per fer veure que fan alguna cosa y no acostuman a fer res en aquest sentit que valgui la pena, no sé si perquè per-ells no té importància, o si perquè los diputados del districte son los que mandan, ja la província hauria dat un pas de gegant en lo referent a la salut pública, qu'és lo principal que's dèu haver de tindre en compte per la felicitat d'un poble, perquè que no gaudeix de salut, sufreix totes las calamitats imaginables per mortificacions.

Faria quelcom més la Diputació esmentada; passaría la caixa sense un ral, miraria lo que li deuen, y trobaria per exemple 5.000.000 de pessetas; miraria lo que dèu y trobaria per exemple, 3.000.000 de pessetas; y com que no voldria fer servir uns y altres deutes d'arma electoral, favorint a uns no molestans pel pago, ni fent de gràcies y'l vot als altres pel cobro, cridaria primer que tot als acre-dors y de comú acort ab ells crea-rian un empréstit de deute amortible en vint anys, ab totes las formalitats propias d'aquests assumtos, pels tres milions que per exemple deuen y ab un interés mòdic del 2 o 3 p.%, cobrant los acreedores ab títols de l'esmentat deute, títols que's cotisarien y que'l tenedor podria vendre

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antissèptics, anti-catarrals y anti-aspiratius que's des prenen mèntres van desfentse per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, etc., etc.**

Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

d'esser un bon patrici, no de semblar un mal patrioter.

Són los discursos dels amichs seyors Russiñol y Domènech, models de virilitat y complertament a la catalana, o sigui sens revestir l'idea de aquella immensa cantitat de figures retòriques, de fuchs artificials de la paraula, que tant tenen acreditades las Corts espanyolas, com a ésser de les en que s'hi enraona més bé y més a la lleugera.

Si sempre Catalunya hagués tingut diputs que haguessin sostingut sos drets ab la valentia ab que ho feren primer lo plorat Robert y últimament los seyors Russiñol y Domènech, altres haurien sigut los resultats, y puig que la gent de Madrit ha fet fins ar l'sort a les queixas de Catalunya, no hi ha altre medi de fernos escutar que portar la vèu de nostres queixas al mateix Centre y fer en mitj d'aquella atmòsfera, que tant contraria nos ha sigut fins ara, que nostres ideas s'obrin pas primer y acabin per imposars.

Lo treball pitjor està ja fet. Lo Catalanisme ha entrat al Congrés y vulgas que no, per vèu de sos representants, ha exposat son criteri, devant per devant de tots los politichs d'ofici, que no comprenen lo civisme dels nostres diputats; y si tant bon resultat s'ha conseguit ab quatre diputats, omplà'l cor de goig pensar lo que succeirà'l dia en que pogam tindrer una vintena de representants, quellí, com los irlandesos en la Palau de Westminster, portin la vèu de nostre poble.

A l'estemordiment de que ara donan mostres lo mateix lo govern que les demés fracciōns políticas, seguirà lo convenciment de que hi ha que fer alguna cosa en favor de nostra Catalunya, y de pas en pas arribarem a la tant desitjada autònoma política-administrativa, vulguin o no vulguin los centralistes. Las cor. ents condueixen las cosas per aquest camí y l'entusiasme ab que lo poble català defensa sos drets no hi ha pas qui'l deturi.

**

Com a prova d'agrahitament als seyors Domènech y Russiñol per sa brillant campanya parlamentaria, los hi fué expedit lo diumenge lo següent telefōnema:

«Lluís Domènech.—Diputat a Corts. —Madrit.—«Associació Catalanista», Redacció Lo CAMP y Agrupació Joventut felicitant vosté y Russiñol per valenta defensa Catalunya, encoratjantlos seguir patriòtica tasca.—Ginesta, Lloret, Nel-lo.

En la sessió que'l dimecres celebrà nostre Ajuntament, se donà compte d'un dictamen (ne dirèm informació, perquè'l Sr. Cuchi (D. M.) no s'enfadí), desestimat los auments de sous proposats per alguns regidors y acceptant solsament, y d'una manera vergonyant protegir a l'empleat seyor Tapias, y dièm d'una manera vergonyant, perquè'l dictamen o informació sols aconsellava, no proposava, que podria nomenar-se al seyor Tapias auxiliar de Secretaria ab una gratificació.

Nostres amichs seyors Boxò y Rosell ho impugnaren en lo sentit de qu'en lloc de proposar la creació d'una nova plassa, lo que procedia era que la Comissió de Gobernació estudies la manera de poguersen amortisar algunes, ja que essent tant apurat l'estat econòmic de l'Ajuntament, motivat en gran part pel deute de la Liquidadora, veniam oblidats a fer vida modesta.

Lo Sr. Cañellas ho impugnà també fent constar que creya ilegal que un empleat cobrés dues nòmina.

Los seyors Cuchi (D. M. y D. R.) y'l President de la Comissió d'Hisen-senda gastaren fins l'últim cartutxo en defensa del Sr. Tapias, però de rès los hi valgué la seva eloqüència, puig gracies al bon sentit de la majoria dels regidors, fou rebutjat lo dictamen per 8 vots contra 7 dels seyors Barba, Cuchi (D. M.), Juval, Vidal, Cuchi (D. R.), Chulvi y Malé.

Durant tets aquests dias nos havèm pogut enterar los tarragonins de las peripecias de la crisis, sense esperar los diaris de Barcelona, mercès a la completa informació de nostre confrare local *La Creu*.

Segons un telefonema rebut en aquella Redacció a darrera hora de la tarde d'ahir, y que tingueren l'amabilitat de facilitarnos, ha jurat ja lo següent ministeri:

Presidencia.—Silvela.
Estat.—Arbazuza.
Gracia y Justicia.—Dato.
Gobernació.—Maura.
Hisenda.—Villaverde.
Marina.—Sanchez Toca.
Guerra.—Linares.
Agricultura.—Vadillo.
Instrucció pública.—Allende-Sala-zar.

Ja sabèm de quin mal hem de morir.

Ab motiu de la tornada dels conservadors al poder, lo primer que feien los d'aquí, fóu cambiar impresions sobre l'alcaldia de Tarragona. Se coneix que la vara's hi fá molta falta y no fan més que rumiar còm y de quina manera la poden arrancar de las mans d'en Pallarès. La persona que'ns dóna aquests informes asegura que no han trobat més que dos procediments: suspender a alguns regidors entre ells en Pallarès, és clar, o entrebarcar a n'en Pallarès, posantli a l'efecte tots los paranyos que puguin, pera que dimiteixi quant més aviat meller. Lo més resolt a *ir a Roma por todo*, és cert regidor que ja l'altra vegada armá certa martingala pera atrapar la vara, sòls que la cosa li surti un *poquito desigual*.

Nos sembla, si tot això que'ns diuen és cert, que'ls conservadors somniā truitas. Lo Sr. Pallarès no deixarà l'alcaldia ni ab expedients ni ab paranyos y mal que'ls hi agradi o no tindrán que esperar fins a fi de l'any que per prescripció natural deixarà l'alcaldia qui actualment la regeix. Allavors podrán pensar ab la alcaldia, però no més pensar, que lo atraparla ja són figas d'un altre pañer; ja'n cuidarèm nosaltres de posarhi *yeto*.

Per lo demés, si'ls hi passés pel cap fer una barrabassada, tinguin present que Tarragona no ho permetrà y que'ls crits se sentiran fins a Madrit. Ara ja estan avisats.

Podèm assegurar que las lessions de la filla del metge Sr. Rabadá, suferitas lo diumenge prop passat per un cavall que se li va tirar al demunt ab la furia de la carrera desaforada que portava passant per la rambla de Sant Carles a las nou del dematí, segueixen un curs favorable, de lo que'ns alegrém.

No dièm res més perquè'l tribunal entén del asunto.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Com ja indicarem en nostre número anterior, lo notable y aplaudidissim «Orfeo Català» que dirigeix lo eminent mestre Sr. Millet, donarà un concert en lo Teatre Principal de Valls, demà dia 8, a dos quarts de quatre de la tarde.

Hi pendrà part las tres seccions, de senyoretas, homes y noys de l'*Orfeo*, executantse'l següent programa:

Primera part.—Per las tres seccions: «Lo Cant de la Senyera», Millet; «Lo Rossinyol» (Cansó popular), Mas; «La Gata y en Belitre», Pujol; «La Mare de Déu», Nicolau; «Don Joan y Don Ramon» (Romans popular mallorquí), Pedrell; «Aucellada», Janequin.

Segona part.—Per la secció de homes: «Los Xiquets de Valls», Clavé; «L'Emigrant», Vives; «Cansó de Noys», Grieg,

Per la secció de senyoretas: «Pre-garia a la Verge del Remey», Millet.

Per las tres Seccions: «La Mort de l'Escolà», Nicolau; «Credo de la Missa del Papa Marcello», Palestina.

Hi ha gran entusiasme pera assistir a l'esmentat concert y segons notícias se farà difícil, donat lo redut del local, que pugan trovarhi cabuda lo gran número de forasters que acudiran demà a Valls.

Lo passat divendres, una comissió de catalanistas d'aquesta ciutat, en representació de l'Associació Catalanista, Agrupació Joventut y Redacció de Lo CAMP DE TARRAGONA, passaren a Reus pera felicitar als diputats seyors Domènech y Russiñol, per sa darrera brillant campanya en las Corts espanyolas.

Com lo Sr. Domènech havia continuat lo viatje a Barcelona en lo mateix tren que'l portà de Madrit, los comissionats no pogueren veure més que al Sr. Russiñol, a qui expresaren lo seu agrahiment com a catalans animats dels drets de la Patria.

Lo Sr. Russiñol, tingué frases de encoratjament pera tots y prometé fer present a son company Sr. Domènech la felicitació dels catalanistas tarragonins.

Pera donar sortida als treballs d'actualitat, nos veyem precisats a retirar del present número alguns originals que teníam ja compostos.

Preguem, donchs, als seus autors que nos dispensem.

A primera hora de la tarde sortiran ahir en direcció a Barcelona los vapors gànguils y la draga d'aquest port, remolcada aquesta última pel vapor «Vicente Sanz».

L'esmentat tren de llimpia va a Barcelona contractat per aquella Junta d'Obras del Port, no essent per tant exacte la versió de que ja no tornarà més a Tarragona.

Ho fem constar així, perquè com sembla qu'hi ha qui vulga fer creure que ab aytal motiu ha perdut la nostra ciutat un element de vida y de treball, convé destruir totas aquestas preocupacions, que's propalan a voltes ab fins no massa ben intencionats.

Neurastenia.—*Neurostéogeno Sugrānes*.

Ab lo present número acompañem un exemplar de l'exposició que ha acordat dirigir a las Corts, la Comissió nomenada pera la defensa del dret de Tarragona a conservar l'Arquebisbat.

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIÀ

ex deixable de l'minent Dr. Agua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTÍAS DE LA PELL Y MALALTÍAS CRÒNICAS

CONSULTA DE 11 A 1

COMTE DE RIUS, 20, 2.º—TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20, 2.º

Un bon amich nos prega fem constar no ser exacta la notícia que telegrafian de Madrit de que'l Director del partit federal era casi tot madrileny, puig dels 9 individuos que'l componen, 5 resideixin a Madrit, 3 a províncies y 1 a París.

Queda complascut nostre amich: però pera nosaltres són més importants las ideas que las personas y lo que s'ha evidenciat a Madrit és lo dualisme entre'l partidari de l'organización artificial per provincias y los que sostenen los drets de las regions, conforme a la verdadera doctrina sostinguda per l'minent Pi y Margall. Es per demés dir, que aquela darrera tendència fóu defendida ab gran calor per los delegats federats catalans.

Esperém coneixer ab detall lo ocorrregut pera ocuparnos d'aquest important assumptu.

Orfebreria religiosa y ornamentos de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHE.

Brillantíssima a tot serho promet resultar la sessió publica reglamentaria que té de celebrar lo dijous vinent, dia 11, la respectable Societat Arqueològica d'aquesta ciutat, y a la que hi serán convidadas lo senyor Arquebisbe y domés autoritats.

Lo Secretari Sr. Ruiz y Porta, legirà la memoria anyal; lo soci don Agustí Gibert un trebalí sobre las «Ideas religiosas y cultes dels pobles de Tarragona»; D. Eduard Gonzalez Hurtebise un altre sobre «El arte tipogràfic en Tarragona durante los siglos XV y XVI», y'l President don Ferrán de Querol, farà'l discurs de gracies.

Per endavant, donchs, podèm assegurar que la sessió d'enguany en rès desmereixerà de la de l'any passat.

Convalecencies.—Ovi Lecitina Giol.

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Cansat de provar específichs senyse cap resultat, l'únich que m'ha fet surtit espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESCH SUGRÀNES, COMTE DE RIUS, 9

S'arrendarà o vendrà l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassis. En dit edifici hi ha cups de basantina cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar qualsevol industria.

Per tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M. Pagés, Enginier a Reus.

Fotografia

a Barcelona

En pis principal y al millor punt de la ciutat. Per necessitar son amo el retirarse la traspassaria ó's associaria á persona que pogués regentarla. Escriure: Centre d'anuncis, Arolas, 5, entresol, Barcelona.

EN VENDA Á PREU MÒDICH

La casa núm. 4 del carrer del Portalet, d'aquesta ciutat.

Informarà lo Notari D. Simó Gramunt.

Sant Agustí, 19, 1.º

Ibarra y C. a de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 11 de Desembre lo vapor **Cabo Peñas**, son capitá don Joan F. Guerrica, admeten càrrega y pasatgers pera's citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

LINIA DE VAPORS SERRA

PERA LIVERPOOL

Sortirà d'aquest port del 9 al 10 del corrent lo magnific vapor **Tambre**. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fénech.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans y ràpits vapors

ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Martos, Cabanil y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana.

Pera **Niza, Porto Marizio, Onglia y Liorna** los dimars de cada quinzena.

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Directament pera **Cette** sortidas setmanals tota època del any.

S'admet passatge y càrrega á nolis reduits. S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo a Génova.

Agent: D. Antoni Más y March
Tarragona, Plaça d'Olózaga, 1, Tarragona, Teléfono núm. 34

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofríà desde més de un any de una escròfularcònia. Cansat d'usar scns cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presentan per aquests cassos, vaig ensejar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'affeccions genitals provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

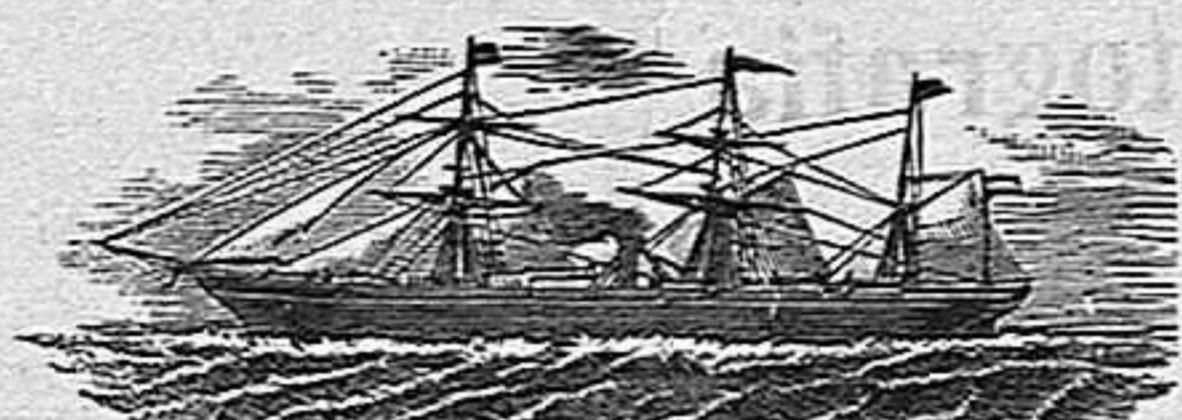
Ovi

Lecitina Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónic. Reconstituyent

Antineurasténich

Serveys de la Companyia Trasatlàntica
DE
BARCELONA

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORTE.—Lo dia 19 de Diciembre sortirà de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **C. de Cadiz**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costaafirme y Pacífich, ab trasbord á Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord á Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Diciembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units y litorals de Cuba. També s'admet passatge y carga pera Puerto Plata, ab trasbord á Habana.

Línies de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Diciembre sortirà de Barcelona y lo dia 15 de Cadiz, lo vapor **Leon XIII**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord á Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab les companyias de navegació del Pacífich pera qualis ports admets passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord á Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord á Habana.

Línies de Filipinas.—Lo dia 6 de Diciembre sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjents, lo vapor **Isla de Luzón**, directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línies de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Diciembre sortirà de Barcelona, l'3 de Valencia, l'5 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **P. de Satrustegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y carga pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord á Cadiz al vapor de la Línies del Brasil.

Línies de Canaries.—Lo 17 de Diciembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant á Barcelona pera Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y Valencia.

Línies de Fernando Poo.—El dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **P. de Fernando Poo**, pera Fernando Poo, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línies de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes. Per a més informes dirigir-se á son agent **D. Emili Borrás**.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4. Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Academia Duarte
Carrer de la Palma, 2.-Tarragona

Se donan conferencies de tots los cursos de las Facultats de Dr. i Ciencias socials y Filosofia y Lletres, comprendent en aquesta darrera las seccions correspondents a les tres llicenciaturess.

Lo curs, com en anys anteriors, comensarà'l dia 1.er d'Octubre, com així ho disposa l'art. 3.er del Reglament.

S'admeten alumnes interns y externs.

L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.

Per informes al Director **D. Francisco Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

CERVESA
de primera calitat, se serveix á prèus reduïts en l'acreditat establecimiento

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

Ayqua naf SERRA

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Ha venent presentat á la meva clínica la Sra. D^a. N. N. afeta de Cloro-anemias, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de ganas y de forces, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca SALUD**, y foren asombrosos los resultats, doncs, en poch temps cobrà apetit y forces y se li regularisaren las reglas.—**Dr. Letamendi**.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofríà desde més de un any de una escròfularcònia. Cansat d'usar scns cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presentan per aquests cassos, vaig ensejar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molts senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'affeccions genitals provenientes de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

La Joya del Centre Establiment de begudas

DE
JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

TEMPORADA D'ISTIU

Espumosos refreshs de taronja, plátano, vainilla, llimó, maduixa, etz., á 10 cént. Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica. Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps. Dipòsit de gel.—Vins y licors de les més acreditadas marcas á prèus econòmichs. Se serveix á domicili.

Joan Ruiz y Porta Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.º-TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota prova al devall d'un canal.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni **Rafael ni Murillo** los podrían fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totes menes que són mol, barato y bons.

Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIBES, 26

ACADEMIA
GARRO

DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set á dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues á las tres de la tarde.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set á dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 21, PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmates y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinicola

Compleix assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'arades y bògits pera ondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Méndez Núñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 >

Extranger..... 2 >

Número d'avuy..... 10 céts.

Anuncis a prèus redunts

RELOTGERIA
DE
F. RIGAU
Baixada de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

CLINICA DENTAL
DE
D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU

PROFESSOR-DENTISTA
Uniò, 44, pral.—TARRAGONA

Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccións sense dolor. Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparellos de totes classes y empleo de tois los anestesichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers
34, Uniò, 24

Hernadios (TRENCAOTS)

Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencaduras.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencaduras congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirurgia y a Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que han tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los prèus reduïts.

PERE MONTSERRAT. Uniò, 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los catalans l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

ABONOS

quimichs y minerals garantits per son més alt poder fertilitant, elaborant los compleix especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organico-quimichs propis pera plantacions prepartantlos també ab atenció á las necessitats de la planta y terra á que deuen destinar-se. Despulls, tercerilla etz., grans llegums etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté'l 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá

Aprobada y recomenada per las Academias de Metges y Apotecaris

LA MELLOR:

LA MÉS AGRADABLE

Aquesta triple ayqua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al prèu d'una pesseta.

A ongrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Rons

A la menuda: Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demanar AYQUA NAF SERRA